

1.BÖLÜM
KAVRAMSAL YAKLAŞIM
VE TANIMLAR

Bugün dilimizde kullanılan “Müze” sözcüğü Grekçe “Mouseion” kelimesinden türetilmiş olup, Grek mitolojisinde “Musalar” adı verilen tanrıçalara adanan tapınak ve Atina’da Musalara ayrılan tepe, Grek pantheonun da ise, müzik ve şiir ilham eden esin perileri anlamına gelmektedir.

Prieneli sanatçı Arkhelaos’un yaptığı ve şair Homeros’un Apoteozesini anlatan Hellenistik döneme ait “Arkhelaos Kabartması” olarak bilinen kabartmada, her biri güzel sanatların bir kolunu temsil eden bu ilham perileri topluca işlenmiştir.

MÜZE VE MÜZEOLOJİNİN TANIMI AÇIKLAMALAR

C.Başaran müzeyi, “kültürel değeri olan buluntulardan oluşmuş bir bütünü çeşitli vasıtalarla korumak, incelemek, değerlendirmek ve özellikle halkın estetik zevkinin yükselmesi ve eğitimi için teşhir etmek amacıyla, kamu çıkarları için idare edilen kuruluşlar” olarak tanımlar.

O. Alpözen, “dünya mirasının korunduğu mekanlar”.

N.Akyürek Vardar, “belirlediği içerik ve program çerçevesinde barındırdığı ve barındıracağı varlıkları kişiye zevk vermek, bilgi ve bilinç kazandırmak, eğitmek, duyarlılık ve heves aşılama amacıyla inceleyen; içeriklerini açıklayan, araştıran, gelecek kuşaklara aktaran ve onları sergileyip, tanıtan, kar ve kazanç beklentisi olmayan, tarihsel zenginliği motive eden, bilimsel ve kültürel devamlı kuruluşlar”

N.Akyürek Vardar ise, “belirlediği içerik ve program çerçevesinde barındırdığı ve barındıracağı varlıkları kişiye zevk vermek, bilgi ve bilinç kazandırmak, eğitmek, duyarlılık ve heves aşilamak amacıyla inceleyen; içeriklerini açıklayan, araşiıtan, gelecek kuşaklara aktaran ve onları sergileyip, tanıtan, kar ve kazanç beklentisi olmayan, tarihsel zenginliği motive eden, bilimsel ve kültürel devamlı kuruluşlar”

Türk müzeciliğinin duayenlerinden **Halil Edhem Bey** de müzeyi kısaca řu şekilde tanımlar: “Müzeler řu binalardır ki; onlarda ilim, fen ve sanatların her şubesine mahsus asar ve eşiyanan mürekkep koleksiyonlar teşiir ve muhafaza olunur.”

Müzebilim (museology/ museum studies) terimi ilk kez P.Leopold Martin'in 1869 Yılındaki Die Praxis de Naturgeschicte» adlı kitabında, doğa koleksiyonlarının Sergilenmesi ve korunması için kullanılmıştır

G.H. Riviere'ye göre uygulamalı bir bilim dalı olarak kabul edilen Müzebilimin kapsamında

«müzelerin tarihi, toplumdaki rolü, araştırma ve konservasyon yöntemleri, müzelerin

etkinlikleri ve etkinliklerin yayılımı, müzelerin örgütlenme ve işleyiş biçimleri, yeni Müze mimarisi veya müzeleştirilen binalar, müze için tanımlanmış ya da seçilmiş bölge,

Müzelerin tipolojisi ve deontolojisi yer almaktadır (G.H. Riviere 1981)

Georges Henri Riviere, Paris, s.54),

**MİLLETLERARASI MÜZELER KONSEYİ
TÜRKİYE MİLLİ KOMİTESİ**

**ICOM, 1946 yılından 2007 yılına kadar olan süreçte müzecilik
tanımında
değişiklikler yapmıştır.**

ICOM tarafından 1946 yılında yapılan tanım Őu Őekildedir; “Müze kelimesi, sanatsal, teknik, bilimsel, tarihi veya arkeolojik materyal bulunduran, içerisine hayvanat ve botanik bahçelerinin dahil olduğu, kütüphanelerin ise içerisinde sergi salonu bulunan kütüphaneler istisna olmak üzere dışında kaldığı halka açık tüm koleksiyonları içinde barındırır.”

1974 yılında Danimarka'nın Kopenhag Őehrinde yapılan genel kurulda ise tanım tekrar deđiŐtirilmiŐ olup; “Müze, insanoğlunun ve çevresinin kesin kanıtlarını, eğitim, çalışma ve insanlığın estetik hazzı için toplayan, koruyan, araştıran, ileten ve sergileyen, halka açık, toplumun ve toplumun geliŐiminin hizmetinde olan kâr amacı gütmeyen kalıcı bir kuruluŐtur.”

4895 sayılı kanunla katılmış bulunduğumuz Birleşmiş Milletler, eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO)'nun teşebbüsü ile Paris'te kurulmuş bulunan Milletlerarası Müzeler Konseyi (ICOM)'nin değişiklikler yapılan tüzüğüne göre,yeniden hazırlanmış olan “Milletlerarası Müzeler Konseyi (ICOM) Türkiye Milli Komitesi Yönetmeliği” ilgili bakanlıkların mütalaalarına dayanan Milli Eğitim Bakanlığı'nın 26.10.1970 tarih ve 7349 sayılı yazısı üzerine, Bakanlar Kurulunca 16.11.1970 tarihinde kararlaştırılarak yürürlüğe girmiştir.

Bakanlar Kurulunun 11.04.1985 tarihli kararı ile 15.05.1985 tarih ve 18755 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Milletlerarası Müzeler Konseyi (ICOM) Türkiye Milli Komitesi Yönetmeliği” halen yürürlüktedir.

Milletlerarası Müzeler Konseyi (ICOM) Türkiye Milli Komitesi;

ICOM’ un amaçları, çalışma yollarının anlatıldığı III. Bölümün 6.maddesinde ise; Amaçlar başlığında;

- a) Türkiye müzelerini ve müzecilik mesleğini milletlerarası seviyeye yükseltmek ve temsil etmek,
- b) Müzeleri ve müzecilik mesleğini korumak ve geliştirmek,
- c) Toplum hizmetine, bilgilerin yayılmasına ve milletlerarası karşılıklı münasebetlerin gelişmesine faydalı olmak”

7. maddesinde ise ; “Milli Komite yukarıdaki amaçları gerçekleştirmek için aşağıdaki yolları takip eder:

a) ICOM Türkiye Milli Komitesi, Milletlerarası Müzeler Konseyi (ICOM) ve bu konseye bağlı Milli Komiteler ve ihtisas teşekkülleri ile temas ve münasebetler kurar, imkanlarına göre onlarla işbirliği yapar,

b) Türkiye’deki her çeşit müze faaliyetlerini dışarıdaki milli komitelere aksettirir ve çeşitli müze mensuplarının yabancı ülkelerdeki müzelerde yetişmeleri için imkanlar arar. ICOM ve ona bağlı milli komiteler arasında mesleki eleman ve teknik malzeme bakımlarından ihtiyaçlara uygun gelişmeyi sağlamak üzere karşılıklı tedbirler alınır. Bu alanda girişilecek her türlü işbirliği hususundaki teşebbüslerin gerçekleşmesine çalışır.

c) “Müze ve müzecilikle ilgili yayınlar yapar.”

KAYNAKLAR

C. Başaran 1966

«Çağdaş Müzeciliğimiz», Akademik Araştırmalar I, s. 16-18.

F. Erraslan 1998

«Çağdaş Müzecilik Anlamında Bazı Yaklaşımlar», 4. Müzecilik Semineri Bildirileri, s. 33.

H. Erkanal 1988

«Çağdaş Müzecilik Anlayışı Yönünden Üç örnek», Türk Arkeoloji Dergisi XXVII, s.1-7.

F. Gerçek 1999

Türk Müzeciliği, TTKY, Ankara.

D. Pinkwart 1965

«Das Relief des Archelaos von Priene», Antike Plastik, Leuferung IV, s.55-65.

E. Yücel 1999

Türkiye'de Müzecilik, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul

O. Siller 2010

«Dünyada ve Türkiye'de Kent Müzeleri», Ege Mimarlık Temmuz 2010, s.16-21.

B. Boraz 2013

«Müze Teknolojileri ve Sergileme Farklılıkları», İDİL, C. 2, Vol 2, Sayı 8, s.113-128.

N.Ertürk, H. Uralman 2012

Müze Bilimin ABC'si İstanbul.

T.C., İçişleri Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı

Kültür Varlıkları Kaçakçılığı İle Mücadele Kılavuzu

Ankara

Doç.Dr. Berna Okan

“Günümüzde Müzecilik Anlayışı”,

Sanat & Tasarım Dergisi, 187-198.

Derya Pekgözlü Karakuş

“Müzelerde Uygulanabilecek Müze Eğitim Etkinlikleri”,

Mediterranean Journal of Humanities II/1, 2012, 131-138.

S. Lambert

“Museum storage space estimations: In theory and practice”,
ICOM-CC, 17th Triennial Conference, 2014 Melbourne.

J.E. Christensen, v.d.

“New Concept for Museum Storage Buildings - Evaluation of Building Performance Model for Simulation of Storage”,
“International Conference on Architecture and Civil Engineering” içinde, 2016.

E. Madran

“Cumhuriyet’in İlk Otuz Yılında (1920-1950) Koruma Alanının Örgütlenmesi-I”,
ADTÜ MFD 16:1-2, 59-97, 1996.